

FRANCESC MIRALLES

JOHANNA ȘI DR. FRANKL

Traducere din spaniolă
de Camelia Dinică

CUPRINS

1. BĂRBATUL CU OCHELARI	7
2. CUTIA VERDE	12
3. DILEMA	15
4. CE SENS AU TOATE ACESTEA?	19
5. ERAM ORB, ȘI ACUM PÔT VEDEA	25
6. CAFENEAUA HAWELKA	28
7. LIBERTATEA ULTIMĂ	33
8. VEȘTI DE PE FRONT	38
9. ÔRA BOMBARDAMENTELOR	42
10. SFIDÂND FRICA	49
11. DOCTORUL ȘI SUFLETUL	53
12. CĂLĂTORIA CEA LUNGĂ	58
13. NU EXISTĂ DOUĂ VIEȚI LA FEL	64
14. TRANSFERUL TATĂLUI	69
15. CANTINA RUSEASCĂ	71
16. ÎN CATEDRALĂ	76
17. CEL MAI CURAJOS DINTRE ÔAMENI	80
18. ÎNÔARCEREA LA VIENA	86
19. Ô CONVERSAȚIE DIFICILĂ	90
20. ACESTA NU ESTE UN TREN ÔARECARE	93
21. PORTRETUL	96
22. REVELAȚIE LA NASCHMARKT	101
23. SCRISOARE CĂTRE LUMEA DE DINCOLO	106
24. SEARA DE CRĂCIUN	110
MULȚUMIRI	117

I. BĂRBATUL CU OCHELARI

În timp ce aștepta la tezgheaua cafenelei Mozart, Johanna își privea neliniștită încălțările. Își pusese trei perechi de șosete ca să nu se bage de seamă că-i erau prea mari. Nu putuse să-și facă rost de altele. Cu toate că le curățase temeinic, se vedea că erau vechi, la fel ca rochia de in pe care i-o împrumutase vecina ei.

Managerul îi promisese că va da proba imediat, dar trecuse deja atâta timp, încât aspiranta la postul de chelneriță se temea că uitase de ea. Ca să se liniștească, își aruncă privirea asupra unui ziar aflat pe tezgheaua de marmură. *Wiener Kurier* din 11 septembrie 1948 scria despre cei aproape o sută de răniți în accidente rutiere cauzate de poleiul periculos care se așternuse pe străzile capitalei Austriei. Ochii albaștri ai fetei coborâră spre secțiunea

de jos a anunțurilor. Știa că nimic din ceea ce se oferea acolo nu-i era la îndemână, dar îi plăcea să viseze.

— Domnișoară Müller! spuse o voce stridentă.

Speriată, ridică privirea, în timp ce obrații i se aprindeau. Managerul tocmai așezase pe teșgheaua de marmură o tavă cu două căni de cafea și o carafă mică de lapte.

— Sunt pentru prima masă din stânga ușii. Nu-i lăsa pe domni să aștepte.

Johanna înaintă șovăitoare, urmată de bărbatul acela gras, care nu părea să fi trecut printr-un război. Ținea tava pe vârfurile degetelor, așa cum fusese învățată. În timp ce pășea spre prima ei servire, admiră cu coada ochiului fețele de masă albe și elegantele canapele tapițate.

Clientela era formată din oameni de afaceri care-și devorau ziarele, ofițeri americani și câte o familie care se îmbogățise probabil din comerțul pe piața neagră.

Johanna se grăbi spre masa la care-și începuse ziua de probă. Era ocupată de doi clienți îmbrăcați impecabil, care stăteau de vorbă cu o mină serioasă. Cel mai în vârstă trecea în revistă un teanc de fișe, în timp ce-l asculta pe un bărbat cu ochelari, trecut de patruzeci de ani.

Inima fetei bătea cu putere când ajunsese la destinație, cu doar câteva clipe înainte de dezastru. Un copilaș ivit de nicăieri îi trecu prin față chiar

atunci și o făcu să-și piardă echilibrul. Inevitabil, tava se înclină precum *Titanicul*, aruncând peste bord una dintre ceștile de cafea. Înainte să ajungă ceașca pe podea, un val de lichid închis la culoare stropi cămașa albă a bărbatului cu ochelari, care se trase brusc înapoi.

Ca și cum toți angajații ar fi fost de față la acea întâmplare nefericită, o grămadă de mâini cu șervețele se repezică spre masă, încercând să remedieze ceva ce nu mai putea fi remediat.

Tremurând din tot corpul, Johanna nu reuși să rostească niciun cuvânt. Ca să pună punct întâmplării, vocea managerului tună răsunătoare:

— Proasto! Pleacă de-aici!

În pofida catastrofei, Johanna era recunoscătoare că se afla la doi pași de ușă. Cel puțin era scutită de umilința de a defila prin fața tuturor clienților.

Când ieși în stradă, o întâmpină o rafală de aer înghețat. În timp ce mergea cu încălțările acelea mult prea mari – singurele pe care le avea –, simți dintr-odată că i se taie picioarele. Se lăsă să cadă pe o jardineră goală și, cu fața ascunsă în mâini, izbucni în plâns.

Suspinele i se revărsau dinlăuntru precum un râu de durere fără sfârșit.

Deodată, simți o apăsare ușoară pe spate. Era mâna cuiva.

Când deschise ochii înlăcrimați, îl descoperi rușinată pe bărbatul cu ochelari. Același domn căruia îi distrusese cămașa se apleca acum spre ea.

— Nu-ți face griji pentru cămașa mea, îi spuse el cu glas blând. O voi da la curățat și, între timp, am alta.

Johanna nu se putea opri din plâns. I-ar fi plăcut să-i strige că probabil el avea altă cămașă, însă ea n-avea altă ocazie să facă rost de un loc de muncă de unde să aducă bani în casă. Își distrusese singura salvare.

— Mi-e silă de viața asta, spuse din adâncul sufletului. Mulțumesc că sunteți atât de amabil cu mine, dar lumea este un loc oribil, în care nu merită...

Oftă, iar bărbatul cu ochelari întrebă:

— Ce anume nu merită?

— Să trăiești.

El clătină ușor din cap, semn că dezaproba asemenea vorbe. În ciuda frigului cumplit care pustiise străzile, nu părea grăbit să plece.

Pe același ton, amabil și răbdător, o întrebă:

— Câți ani ai?

— Tocmai ce am împlinit șaisprezece.

Drept răspuns, el scoase o carte de vizită din buzunarul de la piept al paltonului și i-o întinse fetei.

— Vino luni după-amiază. Te voi aștepta la adresa asta.

Johanna respiră adânc, neînțelegând nimic din ceea ce se întâmpla și, în cele din urmă, se încumetă să întrebe:

— Vreți să-mi oferiți de lucru?

Bărbatul cu ochelari schiță un zâmbet trist și apoi răspunse:

— Nu, dar poate-ți ofer ceva mai bun.

Acestea fiind spuse, se întoarse în cafenea în care probabil că-l aștepta domnul mai în vârstă. Johanna privi cu interes numele de pe cartea de vizită pe care tocmai o primise:

DR. VIKTOR FRANKL

2. CUTIA VERDE

De când se întorsese la Viena, Johanna avea senzația că tot ceea ce trăia era un coșmar din care, la un moment dat, avea să se trezească. Uneori, în timp ce se plimba pe străzi, închidea ochii strâns. Voia să facă să dispară ceea ce devenise lumea ei la sfârșitul războiului, însă peisajul dezolant era în continuare acolo.

Trecu pe lângă Opera distrusă, înconjurată de un grup de soldați străini. O bătrânică sărăcăcios îmbrăcată căuta printre ruine ceva ce putea fi vândut.

Acea era Viena. Aceași capitală care fusese cândva orașul cel mai spectaculos din lume nu oferea acum decât foamete, sărăcie și distrugere.

Ajungând acasă – dacă putea fi numită așa –, în Auerspergstrasse, inima începu să-i bată din